

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ДОКАЗУВАННЯ

**Навчальний посібник
для підготовки до іспиту**

Харків
«Право»
2021

УДК 343.14(075)
ТЗЗ

Колектив авторів:

проф. В. В. Вапнярчук, доц. С. В. Давиденко, проф. О. В. Капліна,
проф. І. А. Тітко, доц. А. Р. Туманянц, проф. О. Г. Шило

Теорія та практика кримінального процесуального доказування :
ТЗЗ навч. посіб. для підготовки до іспиту / В. В. Вапнярчук, С. В. Дави-
денко, О. В. Капліна та ін. – Харків : Право, 2021. – 256 с.

ISBN 978-966-998-140-0

Посібник містить зразковий перелік питань, що виносяться на іспит з навчальної дисципліни «Теорія та практика кримінального процесуального доказування», короткі відповіді на них з урахуванням чинного законодавства України станом на січень 2021 р.

Мета посібника, який пропонується студентам, полягає у наданні методичної допомоги в опануванні навчальним курсом, орієнтуванні в кримінальному процесуальному законодавстві України, підготовці до складання іспиту з навчальної дисципліни «Теорія та практика кримінального процесуального доказування» як підсумкового контролю знань студентів.

Для студентів бакалаврату та магістратури, курсантів, слухачів юридичних навчальних закладів.

УДК 343.14(075)

© Вапнярчук В. В., Давиденко С. В.,
Капліна О. В. та ін., 2021

© Оформлення. Видавництво
«Право», 2021

ISBN 978-966-998-140-0

1. Поняття теорії доказів та її предмет. Теорія доказів у системі науки кримінального процесу

Як складова частина доктрини кримінального процесу теорія доказів представляє собою систему наукових положень, що має багатогранний предмет дослідження. До числа його основних компонентів, у першу чергу, слід віднести доказове право як сукупність юридичних норм, що регулюють мету, зміст, межі та порядок доказової діяльності; правові засоби та способи збирання, перевірки й оцінки доказів; обґрунтованість та вмотивованість висновків, сформульованих у процесі доказування особами, уповноваженими на здійснення кримінального провадження на певному його етапі. Крім того, невід’ємним елементом предмету теорії доказів є практична діяльність із застосування норм доказового права суб’єктами кримінального судочинства.

Предмет теорії доказів також до свого змісту включає аналіз основних понять вчення про докази та доказування (його загальних принципів); дослідження закономірностей виникнення, становлення і розвитку відповідних процесуальних інститутів, а також проблемних питань доказового права і досвід його застосування у кримінальному судочинстві зарубіжних країн. Отже, маючи цілісний та відносно самостійний характер у системі науки кримінального процесу, теорія доказів вивчає й узагальнює положення чітко визначеного елементу системи кримінального процесуального права, який іманентно включає всі приписи, що належать до відповідної галузі знань, а саме, доказового права та практичної реалізації його норм.

Разом із тим, вказані компоненти теорії доказів тісно взаємопов’язані з усіма іншими структурними елементами науки кримінального процесу. Так, сутність доказового права неможливо усвідомити без аналізу загальних положень кримінального процесуального права, складовою частиною якого є доказове право; коло та правовий статус суб’єктів доказування – поза межами системи суб’єктів кримінального провадження; характер діяльності та правовідносин, що складаються у зв’язку зі збиранням, перевіркою й оцінкою доказів, – без з’ясування місця, яке вони займають в єдиній системі кримінальної процесуальної діяльності та відповідних правовідносин, тощо.

Оскільки співвідношення теорії доказів та науки кримінального процесу – це співвідношення частини та цілого, функціональне призначення даної теорії визначається загальними завданнями науки кримінального процесу, що полягають, зокрема: (а) у поглибленому вивченні положень, які складають предмет цієї галузі знань; (б) у теоретичному узагальненні правозастосовної практики під час здійснення кримінального судочинства з метою підвищення рівня її якості та ефективності; (в) у розробці наукових рекомендацій щодо подальшого вдосконалення діючих норм та перспектив розвитку чинного кримінального процесуального законодавства. Відповідно, із цих завдань можуть бути виокремлені специфічні завдання теорії доказів, які визначаються особливостями її предмета дослідження, – різних категорій доказового права.

Тому теорію доказів, яка вивчає вказані правові категорії, узагальнює практику застосування норм доказового права в кримінальному провадженні, а також формулює наукові пропозиції й рекомендації для їх майбутнього вдосконалення, не слід ототожнювати із самим доказовим правом (адже теорія доказів є своєрідним доктринальним «виміром» доказового права).

Внутрішня система теорії доказів представляє собою чітке розмежування відповідних правових положень на норми загальної та особливої частин кримінального процесуального права. Так, до положень (проблематики) загальної частини теорії доказів входять, зокрема, такі елементи: – доказове право та його місце в системі кримінального процесуального права; – система доказового права; – вчення про докази, такі їх властивості як належність, допустимість, достовірність і достатність, а також класифікацію доказів; – вчення про предмет, межі, суб'єктів та процес доказування, і зокрема, про правила оцінки доказів; – аналіз актуальних проблем теорії та практики доказування у світлі новітніх досягнень науково-технічного прогресу тощо.

Предметом особливої частини теорії доказів є дослідження окремих видів доказів (показань, висновків експертів та спеціалістів, речових доказів, протоколів слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій тощо). Вказана частина також передбачає: (а) аналіз особливостей процесу доказування на різних етапах (стадіях) кримінального су-

дочинства, а також специфіки його здійснення в окремих категоріях кримінальних проваджень; (б) вивчення проблемних питань щодо однойменних інститутів доказового права та теорії доказів у кримінальному процесі зарубіжних держав.

===== 2. Поняття доказового права. Доказове право в системі кримінального процесуального права

Однією з найважливіших складових кримінальної процесуальної діяльності, без якої неможливе ефективне виконання завдань кримінального провадження в частині забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінального правопорушення і судового розгляду кримінального провадження по суті, є встановлення фактів, обставин вчиненого злочину або кримінального проступку, тобто з'ясування події, що відбулася (відбувається) в реальній дійсності. Втім, такі факти можуть встановлюватися не будь-якими гносеологічними методами, а особливим формалізованим способом – шляхом кримінального процесуального доказування та за допомогою відповідних доказів. Нормативна формалізація кримінального процесуального пізнання є необхідною для того, щоб воно відповідало таким фундаментальним засадам кримінального провадження як повага до людської гідності, презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини, таємниця спілкування, забезпечення права на захист тощо.

Самостійний характер завдання зі встановлення обставин кримінального провадження зумовлює об'єктивну необхідність автономної інституціоналізації законодавчих положень про докази і доказування, з огляду на їх специфічне функціональне призначення в структурі кримінальної процесуальної діяльності.

Так, під доказовим правом розуміють сукупність правових норм, які регламентують доказову діяльність суб'єктів процесуальних відносин в різних категоріях кримінальних проваджень. При цьому існують дві традиції, що зумовлюють підхід до визначення місця доказового права в системі кримінального процесуального права

України. Так, за англосаксонською традицією доказове право (law of evidence): а) не належить до жодної з галузей матеріального/процесуального права; б) є автономною юридичною дисципліною (галуззю), що інтегрує в собі як кримінальні процесуальні, так і цивільні процесуальні положення про докази та доказування. Згідно з континентальною традицією доказове право є структурно відокремленим, але все ж елементом системи відповідної процесуальної галузі права, тобто нормативні положення про кримінальне процесуальне доказування є частиною кримінального процесуального права, а положення про цивільне процесуальне доказування – частиною цивільного процесуального права й ін.

Характерним для кримінальних процесуальних законів типових представників континентальної традиції є наявність у них спеціальних структурних елементів, присвячених окресленій тематиці, а саме, глави 4 (§§ 1–5) розділу I КПК України, яка регулює питання доказів і доказування у сфері кримінального судочинства. При цьому деякі норми, що додатково регламентують особливості доказової діяльності в окремих категоріях кримінальних проваджень, іманентно розміщені в інших структурних частинах КПК: наприклад, у главі 25 «Особливості досудового розслідування кримінальних проступків» (а саме, ст. ст. 298¹, 298³, 300 КПК). Разом із тим, доказове право є цілісною та відносно автономною компонентою у системі нормативних приписів вітчизняного кримінального процесуального права.

З одного боку, воно комплексно входить до складу загальних положень кримінального провадження (розділ I КПК), оскільки доказування в тій чи іншій мірі здійснюється майже на всіх його етапах (стадіях). З іншого – будучи невід’ємною складовою цих загальних положень, доказове право має власну структуру та змістовно включає дві основні частини: загальну й особливу. Можливість і необхідність виділення в рамках доказового права таких частин пов’язана з наявністю окремих видів процесуальних джерел доказів, за допомогою яких здійснюється кримінальне процесуальне доказування. З огляду на це, ті норми й інститути, що стосуються всіх видів джерел доказів безвідносно до кожного з них, належать до загальної частини доказового права (наприклад, поняття доказів та їх властивості; обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, –

предмет пізнання; суб'єкти доказової діяльності, їх повноваження; елементи процесу доказування (збирання, оцінка) та ін.).

Відповідно, норми й інститути, що детально регламентують діяльність, пов'язану із специфікою формування, використання та дослідження певних видів доказів (показання, речові докази, документи, висновки експерта, спеціаліста й ін.), а також із особливостями доказування на окремих етапах (стадіях) судочинства й у різних категоріях кримінальних проваджень (щодо кримінальних проступків, стосовно неповнолітніх осіб тощо), відносяться до особливої частини доказового права.

===== 3. Існуючі теорії доказів: теорія формальних доказів, теорія вільної оцінки доказів за внутрішнім переконанням, англосаксонська теорія доказів

Концептуалізація положень про докази і доказування відбувалася у нерозривному зв'язку із формуванням історичних моделей кримінального процесу. В рамках кожної з них виникла і розвинулася певна доказова система, що отримала назву «теорія доказів» (law of evidence). На сьогодні в науці кримінального процесу можна виділити три основні доказові теорії.

1. Теорія формальних доказів (або теорія легальних доказів). Її становлення є характерним для інквізиційного (розшукового) процесу, який заперечував наявність самостійних сторін у судочинстві та розмежування функцій обвинувачення, захисту і вирішення кримінальної справи. Основні напрями процесуальної діяльності були зосереджені в руках одного органу державної влади, до компетенції якого належали всі повноваження щодо здійснення кримінального провадження на різних етапах (слідчий-суддя). Це неминуче зумовило виникнення інституційної необхідності створення протидії задля обмеження таких процесуальних повноважень, і зокрема, у сфері доказового права. Саме тому законодавець максимально формалізував процедуру доказування та мінімізував суддівський розсуд у процесі збирання й оцінки доказів за рахунок покладення обов'язку суворо

дотримуватися встановлених законом правил при вирішенні процесуальних питань.

Формалізація процесу доказування, як неодмінний атрибут цієї моделі кримінального судочинства, включала такі аспекти: (1) коло процесуальних джерел доказів та способів доказування (слідчих дій) вичерпно визначено законом, що виключає можливість виходу за їх межі (інакше доказ визнається недопустимим); (2) оцінка доказів є звичайною логічною операцією, оскільки сила кожного доказу заздалегідь визначена в законі, й встановлено розподіл доказів на «досконалі» та «недосконалі», «повні» та «неповні» (суддя повинен був неупереджено оцінити силу кожного з них і «механічно» прийняти рішення за «шкалою» доказів). Характерними для цієї теорії доказів є типові латинські формули: *testis unus testis nullus* (один свідок – не свідок) або *confessio est regina probationum* (визнання – цариця доказів).

Методологічно застосовувалися такі види формалізації доказів: (а) позитивна, при якій доказу (сукупності доказів) надається підвищене, порівняно з іншими, юридичне значення, тобто він вважається кращим із доказів (символічний приклад – правило про те, що «визнання вини є царицею доказів»; суди при ухваленні підсумкових рішень виходили з презумпції винуватості особи); (б) негативна – окремі докази оголошуються найбільш неповноцінними, тобто визнаються гіршими з доказів.

2. Теорія вільної оцінки доказів за внутрішнім переконанням (або теорія вільного доказування) є характерною для змішаного процесу – моделі кримінального судочинства, що сформувалася в країнах континентальної Європи, поступово замінила інквізиційний (розшуковий) процес, радикально оновила парадигму доказового права й активно використовується у галузі кримінального процесуального права цих держав на теперішній час.

Іманентними ознаками цієї теорії доказів є: (1) повна відмова від формалізації процедури доказування, і зокрема, відсутність законодавчої регламентації правил збирання та оцінки доказів; (2) поява різноманітних варіантів розмежування процесуальних функцій (наприклад, кримінального переслідування, попереднього слідства) та закріплення їх за відповідними суб'єктами кримінального провадження.

ня, що на певному рівні відтворювало політичну теорію поділу влади; в стадії судового розгляду сторони обвинувачення та захисту організаціїно відокремлені від судових органів; (3) відсутність: (а) вичерпного переліку видів доказів (тобто доводити обставини вчиненого суспільно небезпечного діяння можна за допомогою відомостей, отриманих із будь-якого процесуального джерела, якщо воно прямо не заборонено законом); (б) вичерпного переліку способів доказування (слідчих дій) (здійснюється будь-яким способом, прямо не забороненим законом); (в) наперед встановленої сили доказів (всі докази за своєю силою абсолютно рівноцінні та вільно оцінюються за внутрішнім переконанням судді, суду).

3. *Англосаксонська теорія доказів* є автономною та однією з найбільш розвинених доказових теорій, концептуалізації якої активно сприяли два фактори: (а) багаторічне існування суду присяжних; (б) прецедентна система, в якій правила про докази та доказування традиційно регламентовані не систематизованими положеннями закону, а значною кількістю різноманітних і нерідко таких, що суперечать один одному судових прецедентів.

До основних рис англосаксонської доказової системи, яка формувалася шляхом еволюції правозастосовної практики і є результатом доктринального моделювання, можна віднести такі. *По-перше*, положення класичної англосаксонської моделі доказування функціонально наближені до теорії вільної оцінки доказів за внутрішнім переконанням (існуючі відмінності мають суто термінологічний характер). Ілюстративним прикладом може стати положення про те, що критерієм вільної оцінки доказів у рамках англосаксонської теорії є не «континентальне» внутрішнє переконання (intime conviction), а відсутність розумного сумніву (beyond reasonable doubt), утім принципової різниці між цими правовими категоріями немає. *По-друге*, збирання доказів у кримінальному провадженні здійснюють сторони. Це зумовлює формалізацію процедури збирання доказів (чітко визначені законом правила визнання та долучення отриманих сторонами матеріалів як судових доказів, наявність особливих інститутів належності та допустимості доказів тощо). *По-третє*, доказування в англосаксонському кримінальному процесі підпорядковане інституціональним обмежувачам, одним із яких

є принцип змагальності (тоді як в континентальній Європі – принцип матеріальної істини та правовий статус особи, яка зобов’язана її встановити). Саме тому переважна більшість положень доказового права обумовлені суто змагальними конструкціями (наприклад, правом сторони допитати свідків протилежної сторони (перехресний допит) та інші).

Загальна характеристика сучасного кримінального процесу України, і зокрема, доказового права, дозволяє констатувати, що вітчизняна модель теорії доказів представлена як органічна єдність окремих елементів конструкцій, притаманних трьом основним доказовим теоріям. До її особливостей слід віднести такі: (1) відмова від теорії формальних доказів у частині того, що жоден доказ не має наперед встановленої сили (ч. 2 ст. 94 КПК); (2) основними суб’єктами збирання доказів є сторони кримінального провадження (ч. 1 ст. 93 КПК); (3) процедура збирання доказів максимально формалізована (імплементация положень теорії формальних доказів) – на рівні закону визначені вичерпні переліки процесуальних джерел доказів та способів їх збирання (слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій) (ст. ст. 84, 298¹, ч. ч. 2–4 ст. 93 КПК); (4) теорія побудована на принципі вільної оцінки доказів за внутрішнім переконанням, про що свідчить зміст ст. 94 КПК (із використанням правових категорій належності та допустимості, характерних для англосаксонської теорії доказів); (5) фундаментом доказування є засада змагальності сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості (ст. 22 КПК).

4. Особливості пізнання під час кримінального провадження

Кримінальна процесуальна діяльність як окремий вид соціальної діяльності має пізнавальний характер. Вона спрямована на встановлення обставин вчиненого кримінального правопорушення, особи, яка його вчинила, а також інших обставин, які мають суттєве значення для ефективного її здійснення. Така загальна спрямованість кримінального провадження може бути реалізована лише шляхом здій-

Зміст

1. Поняття теорії доказів та її предмет. Теорія доказів в системі науки кримінального процесу (Давиденко С. В.)	3
2. Поняття доказового права. Доказове право в системі кримінального процесуального права (Давиденко С. В.)	5
3. Існуючі теорії доказів: теорія формальних доказів, теорія вільної оцінки доказів за внутрішнім переконанням, англосаксонська теорія доказів (Давиденко С. В.)	7
4. Особливості пізнання під час кримінального провадження (Давиденко С. В.)	10
5. Співвідношення пізнання та доказування. Пізнавальний та обґрунтовальний аспекти кримінального процесуального доказування (Давиденко С. В.)	12
6. Конституційні основи теорії доказування (Давиденко С. В.)	14
7. Генезис поняття доказів в науці кримінального процесу. Основні підходи до розуміння поняття доказів (Давиденко С. В.)	17
8. Класифікація доказів. Загальна характеристика класифікаційних груп доказів (Давиденко С. В.)	20
9. Належність, допустимість, достовірність та достатність доказів як їх властивості (Давиденко С. В.)	24
10. Поняття та сутність належності доказів (Давиденко С. В.)	26
11. Поняття та сутність допустимості доказів (Давиденко С. В.)	28
12. Місце та значення інституту допустимості доказів у сучасному кримінальному процесуальному праві та правозастосовній діяльності (Давиденко С. В.)	30
13. Проблеми законодавчого регулювання допустимості доказів (Давиденко С. В.)	32
14. Система критеріїв допустимості доказів (Давиденко С. В.)	33
15. Питання допустимості доказів у практиці Європейського суду з прав людини (Давиденко С. В.)	36
16. Питання допустимості доказів у практиці Верховного Суду України та Верховного Суду (Тітко І. А.)	46
17. Питання допустимості доказів у практиці Конституційного Суду України (Тітко І. А.)	49
18. Концепції (доктрини) недопустимості доказів у різних правових системах (Тітко І. А.)	51
19. Недопустимість доказів та відомостей, які стосуються особи підозрюваного та обвинуваченого (Тітко І. А.)	54

20.	Поняття та сутність достатності доказів. Проблема визначення достатності доказів під час прийняття кримінальних процесуальних рішень (Тітко І. А.).....	57
21.	Поняття та сутність достовірності доказів (Тітко І. А.).....	60
22.	Мета кримінального процесуального доказування. Співвідношення завдань кримінального провадження та мети кримінального процесуального доказування (Тітко І. А.).....	63
23.	Поняття предмета доказування в кримінальному провадженні. Градація предмету доказування (загальний, родовий, спеціальний та безпосередній) Головний факт. Доказові і допоміжні факти (Вапнярчук В. В.).....	66
24.	Характеристика обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні (обставин загального предмета доказування) (Вапнярчук В. В.).....	71
25.	Загальновідомі факти як засоби доказування (Вапнярчук В. В.).....	78
26.	Преюдиціальні факти як засоби доказування (Вапнярчук В. В.).....	81
27.	Факти, що презюмуються, як засоби доказування (Вапнярчук В. В.).....	84
28.	Визнані (безспірні) факти як засоби доказування (Вапнярчук В. В.).....	88
29.	Межі кримінального процесуального доказування. Критерії та практичне значення правильного визначення меж доказування (Вапнярчук В. В.).....	91
30.	Поняття кримінального процесуального доказування та його зміст. Обумовленість процесу доказування стадійністю кримінального провадження (Вапнярчук В. В.).....	92
31.	Загальна характеристика елементів процесу доказування: збирання, перевірка, оцінка (Вапнярчук В. В.).....	95
32.	Стандарти доказування (Вапнярчук В. В.).....	98
33.	Рівність прав сторін у процесі доказування. Доктрина «сприяння захисту» (favor defensionis) Концепція «асиметрії правил допустимості доказів» (Вапнярчук В. В.).....	100
34.	Суб'єкти доказування (Вапнярчук В. В.).....	103
35.	Обов'язок і тягар доказування (Вапнярчук В. В.).....	104
36.	Роль суду у процесі доказування. Загальна характеристика змісту доказової діяльності суду в кримінальному провадженні (Вапнярчук В. В.).....	106
37.	Сутність активної та ініціативної діяльності суду в кримінальному провадженні. Судовий розсуд (дискреція) як форма реалізації ініціативних повноважень (Вапнярчук В. В.).....	110

38. Способи збирання доказів стороною обвинувачення. Їх загальна характеристика (Шило О. Г.)	113
39. Способи збирання доказів стороною захисту. Їх загальна характеристика (Шило О. Г.)	115
40. Способи збирання доказів потерпілим, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. Їх загальна характеристика (Шило О. Г.)	118
41. Одержання доказів на території іноземної держави в результаті здійснення міжнародного співробітництва під час кримінального провадження (Шило О. Г.)	120
42. Порядок фіксування доказової інформації стороною обвинувачення (Шило О. Г.)	123
43. Особливості фіксування доказової інформації стороною захисту, потерпілим, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження (Шило О. Г.)	125
44. Поняття, особливості, мета та способи перевірки доказів, суб'єкти, які її здійснюють. Перевірка доказів як необхідна умова формування їх сукупності (Шило О. Г.)	126
45. Особливості участі слідчого судді та суду в збиранні та перевірці доказів (Шило О. Г.)	127
46. Поняття, зміст та основні положення оцінки доказів. Суб'єкти, які її здійснюють, та правові наслідки оцінки ними доказів (Шило О. Г.)	129
47. Внутрішнє переконання та його роль в оцінці доказів (Туманянц А. Р.)	131
48. Оцінка належності доказів (Туманянц А. Р.)	133
49. Правила оцінки допустимості доказів. Наслідки порушення норм законодавства України щодо визнання доказів допустимими (Туманянц А. Р.)	135
50. Оцінка достовірності доказів та засоби її перевірки (Туманянц А. Р.)	137
51. Оцінка сукупності доказів з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення (Туманянц А. Р.)	139
52. Визнання доказів недопустимими як результат їх оцінки. Підстави визнання доказів недопустимими, їх класифікація (Туманянц А. Р.)	141
53. Доктрина «плодів отруєного дерева», її практичне застосування (Туманянц А. Р.)	143

54. Провокація вчинення злочину як підстава визнання доказів недопустимими. Критерії відмежування провокації вчинення злочину від негласної діяльності з його контролю (Туманянц А. Р.).....	145
55. Загальний порядок визнання доказів недопустимими. Визнання доказів недопустимими у разі встановлення очевидної недопустимості доказу. Наслідки визнання доказів недопустимими (Туманянц А. Р.)	147
56. Суб'єкти прийняття процесуального рішення про визнання доказів недопустимими (Туманянц А. Р.)	149
57. Показання, як процесуальне джерело доказів. Поняття показань, їх відмінність від пояснень (Туманянц А. Р.).....	150
58. Показання свідка як процесуальне джерело доказів, їх предмет та значення. Перевірка та оцінка показань свідка. З'ясування достовірності показань свідка (Туманянц А. Р.).....	153
59. Особи, які не можуть бути допитані як свідки в кримінальному провадженні (Туманянц А. Р.).....	156
60. Особливості перевірки та оцінки показань неповнолітнього свідка (Туманянц А. Р.)	158
61. Показання потерпілого, їх предмет, значення, перевірка та оцінка (Туманянц А. Р.)	160
62. Показання експерта, їх предмет, особливості, значення, перевірка та оцінка (Капліна О. В.).....	162
63. Показання підозрюваного, підсудного, їх предмет, значення, перевірка і оцінка. Види показань підозрюваного, обвинуваченого. Визнання підозрюваним, обвинуваченим своєї вини, його вплив на диференціацію кримінальної процесуальної форми (Капліна О. В.).....	165
64. Сутність показань з чужих слів, особливості визнання їх допустимими як доказів (Капліна О. В.)	167
65. Поняття, ознаки та види речових доказів. Речові докази в системі інших процесуальних джерел доказів. Процес формування речових доказів у кримінальному провадженні (Капліна О. В.).....	169
66. Електронна (цифрова) інформація, що має доказове значення: класифікація, особливості збирання та використання як речового доказу. Специфічні вимоги до формування «цифрових доказів» (Капліна О. В.).....	173
67. Відмежування речових доказів від інших видів доказів: документів, додатків до протоколів слідчих (розшукових) дій, зразків для експертного дослідження (Капліна О. В.)	176

68.	Зберігання речових доказів. Обов'язки сторін щодо зберігання речових доказів. Зберігання речових доказів в суді (Капліна О. В.).....	180
69.	Перевірка та оцінка речових доказів. Особливості дослідження «цифрових доказів» та оцінка їх ідентичності та автентичності (Капліна О. В.).....	183
70.	Поняття документів у кримінальному провадженні, їх види, ознаки та вимоги, що висуваються до документів, як джерел доказів. Відмінність документів від інших джерел доказів (Капліна О. В.).....	186
71.	Процесуальний порядок формування та зберігання документів, як джерел доказів, у кримінальному провадженні (Капліна О. В.).....	189
72.	Перевірка та оцінка документів як доказів у кримінальному провадженні (Капліна О. В.).....	192
73.	Особливості нормативного регулювання судово-експертної діяльності у кримінальному провадженні. Підстави для призначення експертизи у кримінальному провадженні. Випадки обов'язкового звернення до експерта для проведення експертизи (Капліна О. В.).....	195
74.	Висновок експерта, як джерело доказів. Його предмет, значення, форма та зміст (Капліна О. В.).....	197
75.	Перевірка та оцінка висновку експерта (Капліна О. В.).....	200
76.	Особливості процесу доказування на етапі початку кримінального провадження (Капліна О. В.).....	204
77.	Особливості використання в доказуванні результатів негласних слідчих (розшукових) дій. Форми використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні (Шило О. Г.).....	207
78.	Особливості використання результатів оперативно-розшукової діяльності як доказів у кримінальному провадженні (Шило О. Г.).....	213
79.	Особливості здійснення доказової діяльності під час провадження щодо кримінальних проступків (Тітко І. А.).....	216
80.	Процесуальні джерела доказів у кримінальних провадженнях щодо кримінальних проступків (Тітко І. А.).....	219
81.	Особливості доказування при спеціальному досудовому розслідуванні (Тітко І. А.).....	223
82.	Доказування в судово-контрольних провадженнях під час досудового розслідування (Шило О. Г.).....	225

83. Особливості доказування під час розгляду слідчим суддею скарг на рішення, дії чи бездіяльність дізнавача, слідчого та прокурора (Шило О. Г.).....	227
84. Особливості доказування у провадженні щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження (Шило О. Г.).....	228
85. Особливості доказування у провадженні щодо розгляду слідчим суддею клопотань про проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій (Шило О. Г.).....	231
86. Доказування під час провадження в суді першої інстанції. Реалізація засади змагальності сторін та свободи в поданні ними суду своїх доказів і у доведеності перед судом їх переконливості у суді першої інстанції (Тітко І. А.).....	235
87. Особливості доказування у судовому розгляді, який здійснюється за відсутності обвинуваченого (спеціальне судове провадження) (Тітко І. А.)	237
88. Особливості доказування під час провадження на підставі угод (Тітко І. А.).....	239
89. Особливості доказування у суді присяжних (Тітко І. А.)	243
90. Доказування у судових провадженнях з перегляду судових рішень. Особливості доказування у суді апеляційної інстанції. Особливості доказування у суді касаційної інстанції (Тітко І. А.)	245

Навчальне видання

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ДОКАЗУВАННЯ

**Навчальний посібник
для підготовки до іспиту**

Видається в авторській редакції

Комп'ютерна верстка *А. Т. Гринченка*

Підписано до друку 26.01.2021.
Формат 60×84 ^{1/16}. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 14,88. Обл.-вид. арк. 13,53. Вид. № 2685.
Тираж 100 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
вул. Чернишевська, 80а, Харків, 61002, Україна
Тел./факс (057) 716-45-53
Сайт: www.pravo-izdat.com.ua
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»
Тел. (057) 717-25-44